

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

93. Tempestas in Christ. à Magis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

rotis insestantes, interdum etiam triennes ad purum excoherant; nec dico hos omnes in gradu stetisse, deiecit aliquos iners metus, si minus à fide, saltem ab eius necessaria professione. Mouit tempestatem, præstigiorum qui sunt in regno innumerabiles, auaritia inmanis, iij suis paulatim artes nefarias, & quæstus cùm apud ægrotos, gratuitis, & puris deteri cernerent Christianorum miraculis, coniurauere communi-
ni rabie de illis per calumnias atroces extirpandis. Harum nulla cùm esset apud Iudices crebrior, procluior creditu apud plebem, quàm de violatis idolorum templis, noctu in illa sceleratissimi homines subi-
bant, deturbabant humi simulachra, deformabant, membratim con-
cidebant, ea præcipue quorum erat in populo veneratio sanctior,
spretis tamen eorum ornamentis, vt credibilius suspicio omnis in Chri-
stianos incumberet. Postridiè mane, clam à se patratum accusare,
detestari, damnare, eius autores Christianos execrationibus deuouere,
qui cum præiudicio tenerentur professi odij aduersus idola quibus ante
baptismum domos suas consueuerant purgare, indicta causa damnabantur;
& alibi quidem immittebantur in eorum domos lictores vilissimi
habitu militari, qui profanis & sacris barbare, & contumeliosè dissili-
pati, pretium operæ direptionem accipiebant domus, & quicquid
libuerat adsportabant. Alibi catena stringebantur, affligebantur humi,
fustibus corpus, ora & latera calcibus tundebantur. Ducebantur alij
ad tribunalia, etiam feminæ, & pueri inter plebeculæ scommata, &
conuictorum probra læti, & alactes. Mandarinis quibusdam abrogatus
est honor, & dignitas quod essent Christiani; quorundam ædibus sub-
iectus ignis, acti in exilium complures, multati aliqui summa bonis suis
graviori, raptaque capillis vxores Christianas mariti crudeles, & semi-
mortuas extra domum procere canibus laniandas; parentes, filios pue-
ros ad defectionem diu frustra tentatos, communitatum Præsidibus,
(& habent subinde hæ communites ius gladij) detinere ut exemplum
in eos ederent. Mitiùs cum illis actum est, non minus tamen ignomi-
noscè, quorum arcta sunt iugo colla, seu ut pridem scripsisse memini,
lignis longioribus duobus, cum adiuncto cui quisque mercede solue-
ret custode milite. In hac tot malorum acerbitate tam varia, & ex-
perimentis virtutis Neophytæ tam crudis, ea multorum in animis mi-
cabat alacritas, in ore serenitas legebatur, vt conscientia debilis ethi-
cici, & diuinæ roboris ignari attribuerent illam aut incantementis, aut
mentis aberrationi. At si res ad ferrum & sanguinem latius processisset,
futuri erant profecto complures, quos vitæ prodigos, fortis in fide
constantia sacræ martyribus addidisset. Benedic tamquam pauper-
culam feminam ferox Mandarinus urgebat ad desertionem, & stricto
acinace, nisi è vestigio Christum eiuraret minabatur se illi caput
demessurum, illa silentio in genua procidens caput ferro subiecit;
qua faciliter fundendi pro Christo sanguinis obstupefactus Manda-
tinus, silens & ipse intactam reliquit. Felicior alius cui Francisco

K K K X

93.
Temporalis
in Christi. à
Magis,

nomen, homo tenuis fortunæ, sed vita nobilis, quam totam precan-do, visendis ægrotis, & speliendis Christianis insumebat, dempris solum horis ministerio debitissimis, quod inter gestatores seu lectorios, fratri Regis nauabat; superbissimo, & ferocissimo Principi, hostiique Christianorum acerrimo. Qui ut de vita Francisci cognovit, terribili domitum obiurgatione, putauit illicè ad sua idola reuersurum; et is qua seruum decebat modestia, ingenuè respondit, lege quam tan-toperè improbarer obstringi se atque animati ad fidelissimum ipsius, & diligentissimum famulatum; fratrum cadauera tangere, virtutis esse non modo Christianæ, sed communiter omnibus laudata, quæ nul-lam vilesceret, modo quæstu procul, & auaritia obiretur. Ceterum ut qui quis aliter sentiret, auertat inquit, Deus tam horrendum nefas, ut ab eo, & à me deficiam, ciuisque lege, sola veraci, & sola salutari. Obscuratus itaque prius morti quam Christum negare, Princeps gratia, famulatu, stipendio exutus, palatio eiicitur, Princeps haud multò post seipso colligens, sibiique iratus, quod tam petti-nacem iussorum detrectationem, hausisset tam patiens; hominem reuocat, iterat imperata, hortatur morem gerat, negat posse Franciscus contra Deum morem hominibus gerere. Mortem demum præsentem comminanti, bonum factum ait, ut hoc vita paucillum, & miser, cum immortali, & beata commutem. Hic dato satellites qui adstabant signo, magno in terram impetu hominem collidunt, tum suarum arundinum grauiissimo verbere, corpus medium commolunt; inde crura, & ossa tibiarum frangunt; os tandem, caput, & cerebrum conterunt atque comminuant, hisque illustrem meritis animam Deus sibi, & cœlo afferit, prima inter eos donandam corona qui suo dé-meps sanguine in regno Tunchinensi Christi fidem signarunt. Contigit ea res anno 1631, cuius item mensibus ultimis Christiani tres, cu-rationum insignes charismate, ab incantatoribus, & medicis sua fibi lucra perire dolentibus, appetiti sunt venæno. Duo ex iis Petrus, & Maurus præsenti exitio, paucas intra horas perierunt; Thomas pro-ditione deprehensa, validissimis antidotis, venænum discussit, felix! si pari cum aliis sorte interisset; exinde si quidem nec ægrotos curare, nec in templo cerni, nec apparere Christianus, & quantum ex vita intelligi poterat, nec satis ethnicum, nec satis præferre Christianum; Virgines duas duobus in pagis ad documentum constantis fidei Deos seruavit incolumes, Dariam, & Piam; has deposcebat Mandarinus in secundarias vxores, conditionis turpititudinem exose, centies tantum vexatae sunt, quantum in amoribus fuerant. Dariæ causa Christiani qui pagum eius incolebant exiliis, & spoliationibus vexati, Checiū ad Patres configuerunt. Pia crudelem in modum cæsa, dies aliquot immobilis iacuit, & destinarat illi tyrannus certam mortem, nisi cam in tutas latebras Christiani callide submouissent. Illic tanquam seno-ra in eremo cum Deo rota bonam noctium partem orando ducebat, inde

^{94.}
Primus in
Tunchin.
martyr.